

Konferencija Srce DEI

Analiza sadržaja planova upravljanja istraživačkim podacima u DABAR-u (2023.- 2025.)

Čaja, Lovorka

Klinička bolnica Dubrava, Zagreb

Viličić, Jelena

Sveučilište u Zagrebu, Prehrambeno-biotehnološki fakultet,
Zagreb

Srce DEI 2026

Plan upravljanja istraživačkim podacima (PUP; engl. Data Management Plan, DMP)

- Službeni je dokument istraživanja koji opisuje što će se sve raditi s prikupljenim podacima za vrijeme trajanja i po završetku istraživanja.
- Pomaže svim dionicima uključenima u istraživanje saznati kako su podaci organizirani i dokumentirani te kako im se može pristupiti u bilo kojem trenutku provođenja istraživanja ili trajanja projekta.
- Omogućuje bolju pripremu aktivnosti i bolje planiranje financija i potreba istraživanja.
- Podržava otvorenu znanost i primjenu FAIR načela (Findable, Accessible, Interoperable, Reusable).
- Jedan od zahtjeva većine financijera istraživanja (npr. EC, HRZZ..).

Zašto analizirati PUP-ove kroz vrijeme?

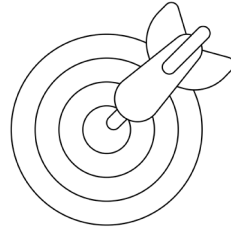
- Procjena kvalitete sadržaja PUP-ova;
- Prepoznavanje nedostataka i izazova za istraživače;
- Uvid u prakse upravljanja istraživačkim podacima;
- Procjena znanja istraživača o otvorenoj znanosti - otvorenim istraživačkim podacima

Digitalbevaring.dk

Cilj analize

- Promjene u kvaliteti
 - Jesu li PUP-ovi postali sadržajno detaljniji i korisniji
 - Vidi li se napredak u određenim dijelovima - *Koji dijelovi PUP-ova su najbolje napisani, koji najlošije?*
- Praćenje razvoja praksi
 - Mijenja li se upravljanje istraživačkim podacima kroz vrijeme
 - Usklađuju li se istraživači s novim standardima i zahtjevima
- Dugoročna vrijednost
 - Identifikacija slabosti - *Koji su najčešći nedostaci?*
 - Temelj za poboljšanje trenutnih praksi - *Analiza PUP-ova pomaže razumjeti trenutne prakse i detektirati one dijelove forme kojima je potrebno poboljšanje.*

Metodologija analize

- Vremenski period
 - 2023. - 2025.
- Uzorak
 - 60 PUP-ova (20 x 20 x 20)
- Alati
 - Guidance on the Evaluation of Data Management Plans - *Science Europe*
 - Additional guidance to the Science Europe DMP Based on the FAIR-Aware tool assessment rubric – *FAIRSFAIR*
- Skala ocjenjivanja
 - 1 - ne zadovoljava
 - 2 - djelomično zadovoljava
 - 3 - zadovoljava

Pitanja izuzeta iz evaluacije

Dijeljenje i ponovna uporaba podataka

- Potvrdite da ćete se koristiti digitalnim repozitorijem koji je u skladu s načelima FAIR-a.
- Potvrdite da ćete se koristiti digitalnim repozitorijem koji održava neprofitna organizacija (ako ne, objasnite zašto ne možete dijeliti podatke na digitalnom repozitoriju koji nije komercijalan).

Potvrđujemo da ćemo se koristiti digitalnim repozitorijem koji je u skladu s načelima *FAIR-a*.

DA Potvrđujemo da ćemo se koristiti digitalnim repozitorijem koji održava neprofitna organizacija.

DA Potvrđujem.

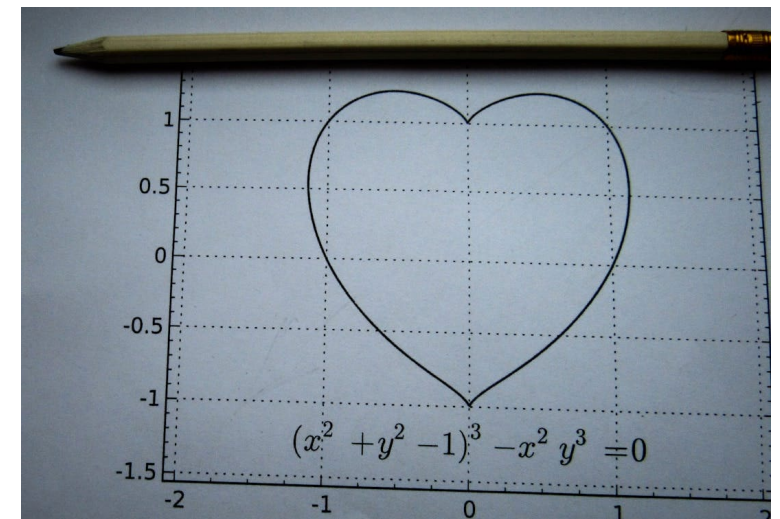
Potvrđujem da ćemo se koristiti digitalnim repozitorijem koji održava neprofitna organizacija.

Koristit ću se digitalnim repozitorijem koji je u skladu s načelima *FAIR-a*.

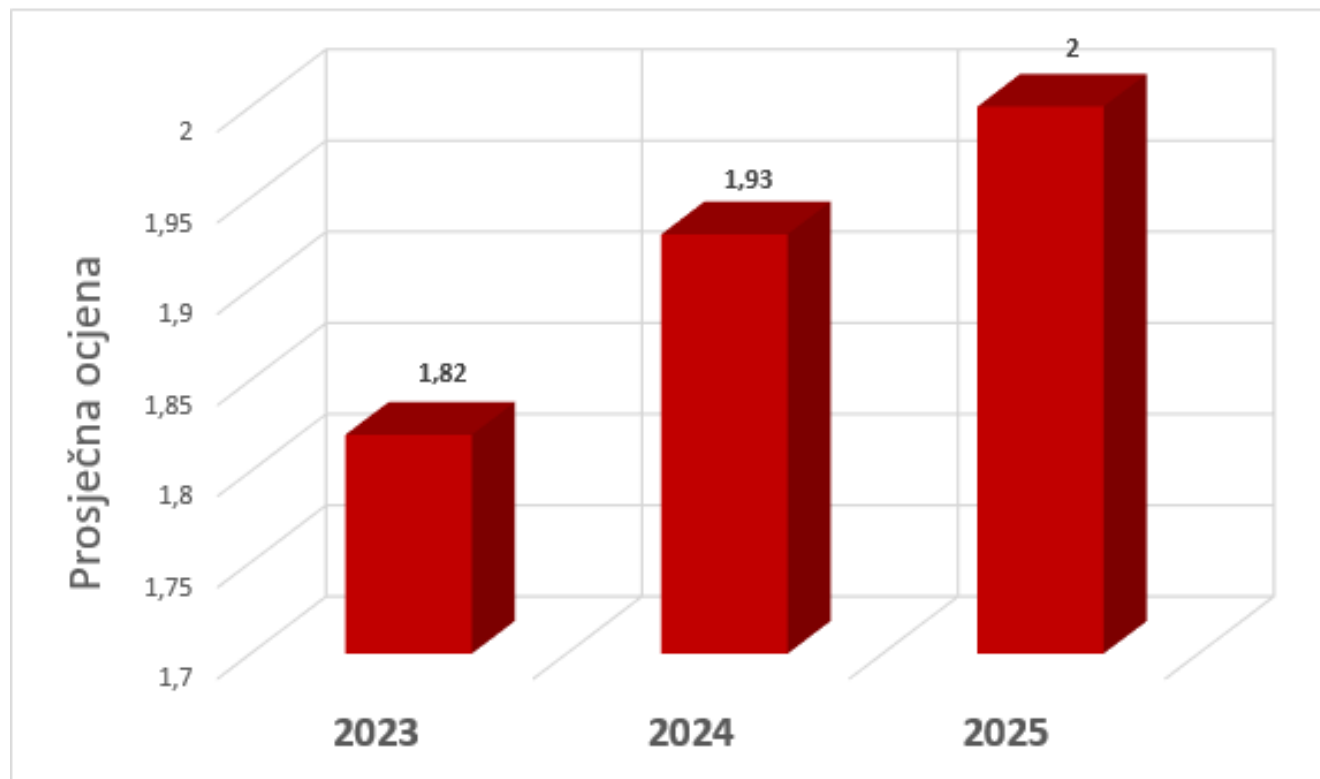
Rezultati

- Prosječne ocjene PUP-ova kroz godine
- Raspon ocjena PUP-ova (min–max) po godinama
- Ocjene prema kategorijama pitanja
- Distribucija ocjena PUP-ova
- Odabir licencija

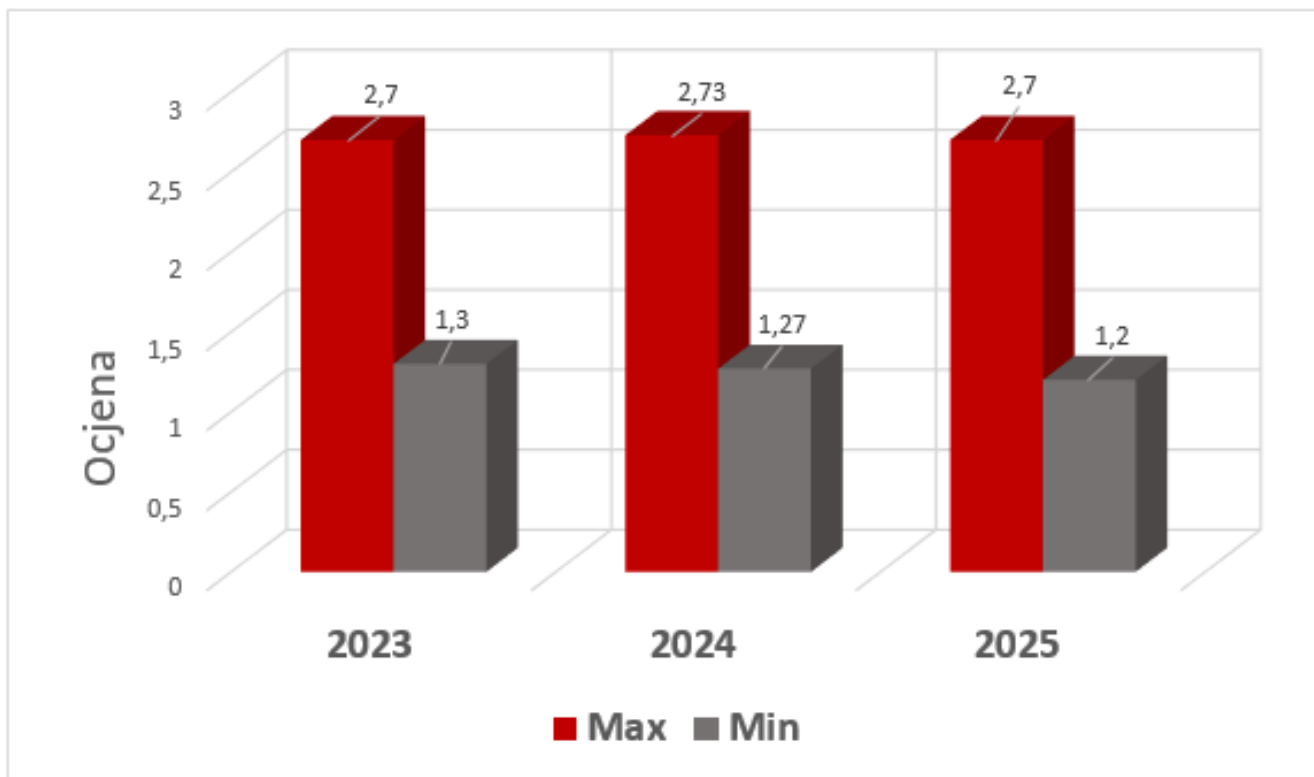

Prosječne ocjene PUP-ova kroz godine

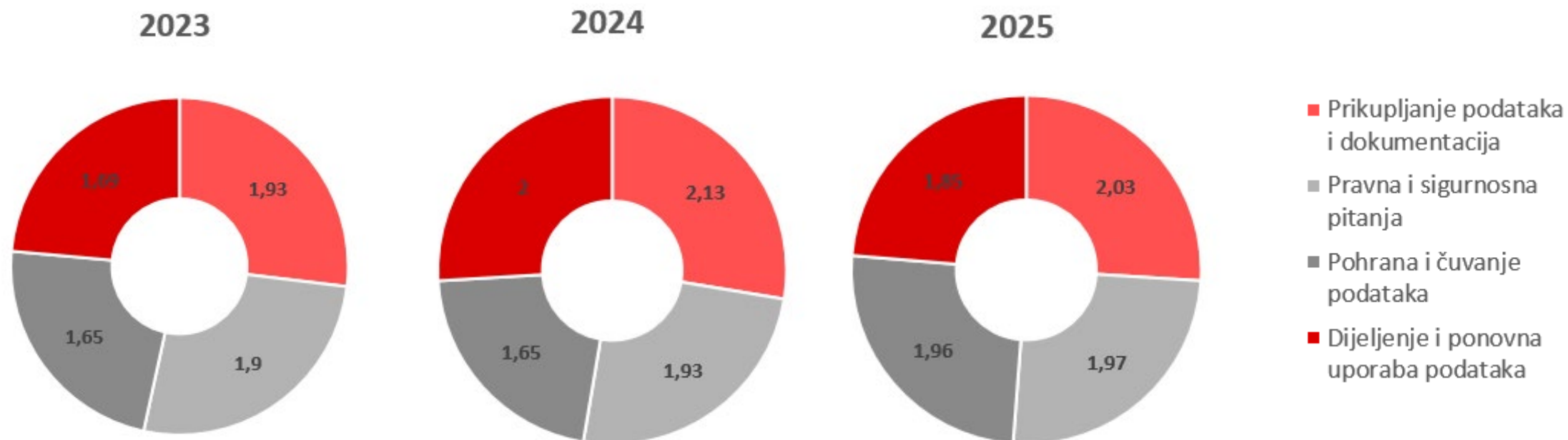
Raspon ocjena PUP-ova (min–max) po godinama

- Razlika u povećanju minimalnih i maksimalnih ocjena je minimalna.
- Najveće povećanje vidljivo je u 2024. godini.
- U 2025. godini napredak iz 2024. godine vraća se na razinu 2023. godine.

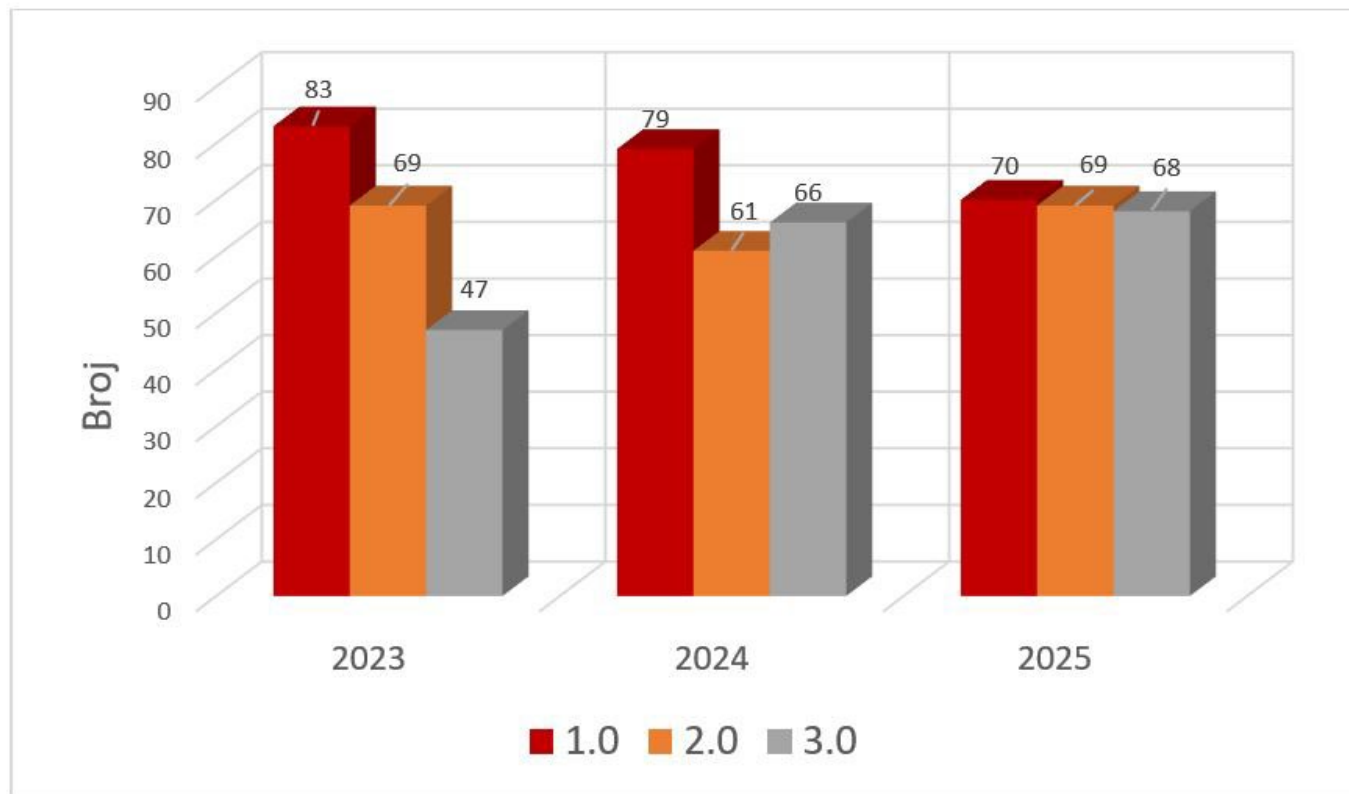
Ocjene prema kategorijama pitanja

Povećanje ocjene u kategorijama „Pohrana i čuvanje podataka” i „Dijeljenje i ponovna uporaba podataka” za 33,33%, odnosno 12,43% u 2024.

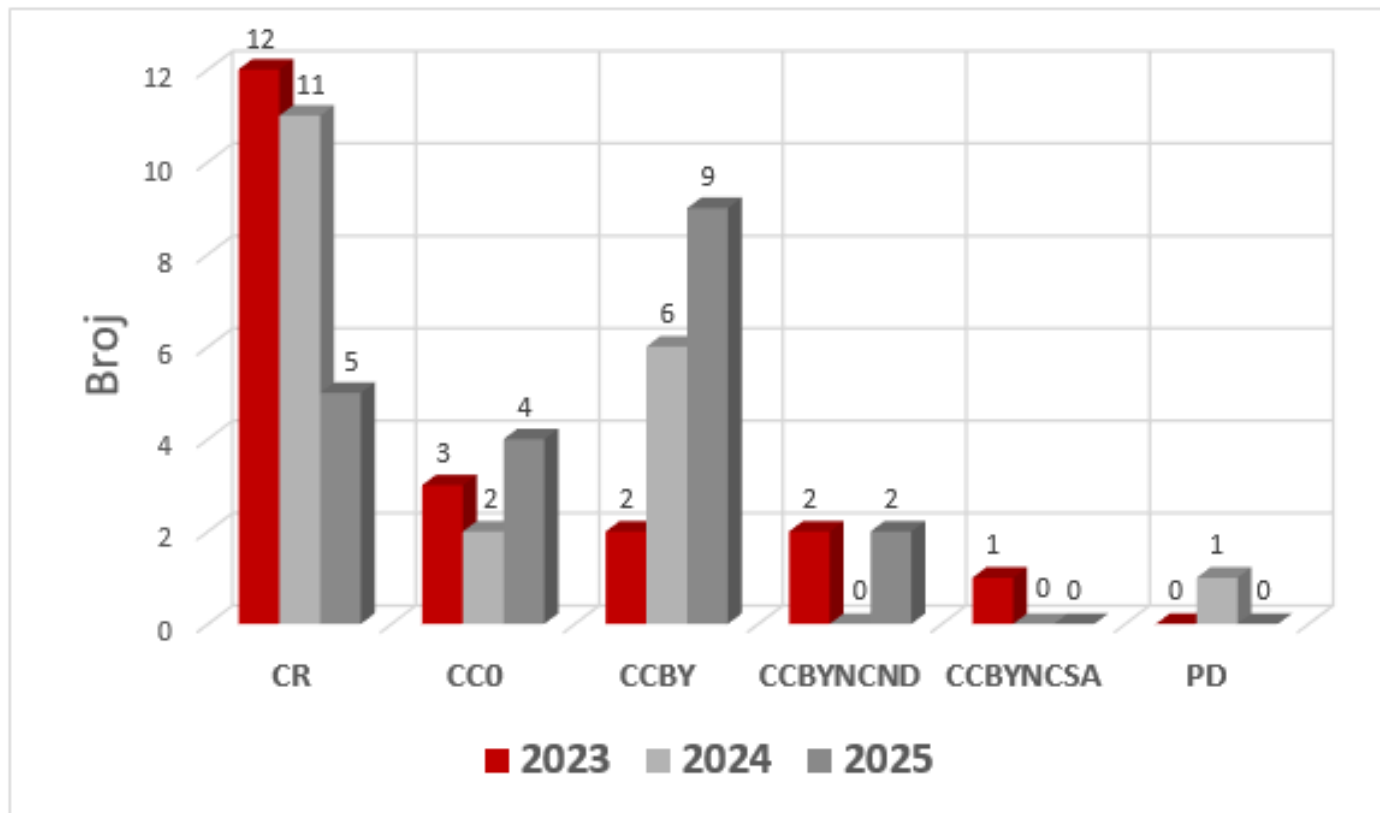
Distribucija ocjena PUP-ova

	2023	2024	2025
1.0	41.7	38.3	33.8
2.0	34.7	29.6	33.3
3.0	23.6	32.0	32.9

Odabir licencija

Zaključci

- Prosječna godišnja ocjena PUP-ova minimalno raste
 - 2023. – 2024. - 6,15%
 - 2024. – 2025. - 3,48%
 - **2023. – 2025. - 9,85%**
- Povećanje u 2024. godini traje kratko za veći dio PUP-a
- Razlikovanje repozitorija, bibliografija i sustava za pohranu i dijeljenje datoteka
- Distribucija ocjena pokazuje pozitivan pomak, s povećanjem udjela najviše i smanjenjem udjela najniže ocjene
 - 1 = -15,66%
 - 3 = 44,68%
- Pozitivan pomak u odabiru otvorenih licencija (2023. – 2025.)

Kako unaprijediti PUP-ova?

- „*Repetitio est mater studiorum*”
- Uvođenje obveze izrade PUP-a na razini institucija
- Isticanje važnosti PUP-a kao ključnog istraživačkog dokumenta – destigmatizacija PUP-a
- Edukacija po kategorijama pitanja, s naglaskom na ona koje stvaraju najviše nerazumijevanja (npr. „Pohrana i čuvanje podataka”)
- Razvoj alata za izradu PUP-ova i njihovo automatsko pohranjivanje u repozitorije (npr. Argos)
- Uključivanje PUP-a u procese vrednovanja istraživanja

PUP nije administrativni teret, već alat koji izravno utječe na kvalitetu i vidljivost istraživanja.

Pitanja i odgovori na e-mail:

Lovorka Čaja, lcaja@kbd.hr

Jelena Viličić, jvilicic@pbf.hr

Ovo djelo je dato na korištenje pod licencom Creative Commons *Imenovanje* 4.0 međunarodna.

Srce politikom otvorenog pristupa široj javnosti osigurava dostupnost i korištenje svih rezultata rada Srca, a prvenstveno obrazovnih i stručnih informacija i sadržaja nastalih djelovanjem i radom Srca.

www.srce.unizg.hr

creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed

www.srce.unizg.hr/otvoreni-pristup

